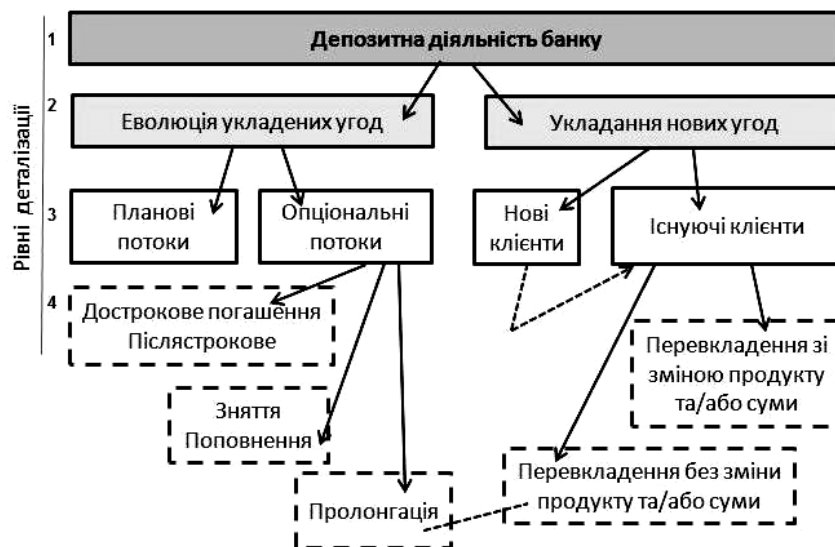

ПОВЕДІНКОВІ ГРОШОВІ ПОТОКИ ДЕПОЗИТНОГО ПОРТФЕЛЯ БАНКУ

Щодня банк стикається із задачею управління ризиком ліквідності. Для цього необхідно вміти оцінити грошові потоки, що відбудуться в майбутньому. Для оцінки ризику ліквідності найчастіше користуються звітом з розривів ліквідності, що будується на основі контрактних строків до погашення. Це накладає значні обмеження на використання такого звіту, адже він не враховує *поведінкові грошові потоки* (behavioral cash flows).

Врахування поведінкових грошових потоків при моделюванні та управлінні ліквідністю банку – це вагоме наближення моделей до реальності. Це те, що дає змогу банку ефективно *управляти витратами*, а в кризових умовах забезпечує *фінансове виживання*.

Рис. 1. Схема депозитних грошових потоків комерційного банку

Зручно поділити депозитну діяльність банку на дві сфери: *еволюцію вже укладених у минулому угод* та *укладання нових депозитних угод*. Основною задачею при моделюванні другого рівня депозитної діяльності (рис. 1) є оцінка майбутніх грошових потоків, згенерованих вже укладеними угодами. *Планове погашення* (scheduled repayment) відбувається тоді, коли одномісячний депозит вертається клієнту рівно через один місяць після його залучення. *Опціональне погашення* (optional repayment) – при виконанні клієнтом опціонів, передбачених договором банківського вкладу. Опціони вносять корективи у планове погашення, змінюючи строк або суму вкладу. До *опціонального погашення* належать дострокове та післястрокове погашення, виконання опціонів зняття/поповнення депозиту та пролонгації вкладу.

Нові угоди можуть бути ініційовані новими клієнтами, що переносять свої кошти з інших банків або альтернативних джерел збереження коштів, та

існуючими клієнтами, що вже мають або в недалекому минулому мали депозит у банку. Слід зазначити, що через деякий час співпраці із банком новий клієнт має переходити в категорію існуючих. Потоки *перевкладення* (roll-over) *зі/без збереження продукту та/або суми* вкладу виникають, коли клієнт після закінчення депозитного договору укладає новий.

Запропоновано схему депозитних грошових потоків, що може бути використана при моделюванні депозитної діяльності банку. Грошові потоки згруповані за ключовими подіями, в яких вони породжуються. Кожен потік має особливі, притаманні тільки йому якості. Тому роздільне моделювання депозитних потоків може дати кращі результати порівняно з іншими різновидами моделей.

Параметрами моделей різних грошових потоків є фундаментальні характеристики кожного з них. Тому вони мають також аналітичну цінність, дозволяючи детально та без додаткових затрат відслідковувати стан депозитного портфеля банку.

Волошин, М.І. Поведінкові грошові потоки депозитного портфеля банку [Текст] / М.І. Волошин // Проблеми і перспективи розвитку банківської системи України: зб. тез доповідей XIV Всеукраїнської науково-практичної конференції (27–28 жовтня 2011 р.): у 2 т. – Суми: УАБС НБУ, 2011. - Т. 1. - С. 85-87.